

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

ROLNICTWO EKOLOGICZNE

Metodyka doradzania

ZATWIERDZAM

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Brwinów, kwiecień 2025

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp	3
II. Ogólne zasady świadczenia usługi doradczej „Rolnictwoekologiczne”	3
III. Dokumenty wspólne dla wszystkich usług doradczych –wykaz	7
IV. Harmonogram realizacji usługi doradczej	8
V. Narzędzia pracy doradczej	13

I. Wstęp

Ekologiczne metody produkcji pełnią podwójną funkcję społeczną, z jednej strony dostarczają towarów na specyficzny rynek kształtowany przez popyt na produkty ekologiczne, a z drugiej są działaniem w interesie publicznym, ponieważ przyczyniają się do ochrony środowiska, dobrostanu zwierząt i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz dają możliwość wzrostu tej korzystnej dla środowiska i pracochłonnej produkcji, przyczyniając się pośrednio także do stworzenia miejsc pracy. Rolnictwo ekologiczne jest szansą na rozwój gospodarstw dla wielu rolników, w tym tych posiadających niewielkie gospodarstwa, oparte głównie o własne zasoby siły roboczej.

Rola, jaką pełni rolnictwo ekologiczne w ochronie środowiska, zachowaniu różnorodności biologicznej, zrównoważonym sposobie wykorzystywania zasobów naturalnych sprawia, że ten system produkcji otrzymuje dodatkowe wsparcie w interwencji „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PS WPR.

Usługa doradcza w zakresie rolnictwa ekologicznego może obejmować:

1. realizację systemu rolnictwa ekologicznego tj. prowadzenie gospodarstwa metodami ekologicznymi zgodnie z wymogami określonymi w przepisach, o których mowa w Załączniku nr 1. pkt. 1. lub,
2. realizację Interwencji I 8.11. PS WPR- „Rolnictwo ekologiczne”.

II. Ogólne zasady świadczenia usługi doradczej „Rolnictwo ekologiczne”.

II.1. Cel realizacji usługi doradczej

Usługa doradzania w zakresie systemu rolnictwa ekologicznego ma za zadanie wspomóc rolnika w prawidłowym, pod względem agrotechnicznym, zootechnicznym i w zgodzie z obowiązującymi przepisami, prowadzeniu gospodarstwa metodami ekologicznymi oraz w prawidłowej realizacji Interwencji I.8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” objętej Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 przez rolników, którzy zdecydują się na podjęcie zobowiązania w ramach tej Interwencji.

II.2. Etapy wykonywania usługi doradczej

Usługa doradcza „Rolnictwo ekologiczne”, może dotyczyć zagadnień:

1. systemu rolnictwa ekologicznego zgodny z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007, oraz przepisami rozporządzeń delegowanych i wykonawczych wydanych w trybie ww. rozporządzenia¹, jak również z przepisami ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej², zwany dalej: systemem rolnictwa ekologicznego, i/lub,
2. Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

W przypadku, gdy rolnik nie zdecyduje się na przystąpienie do systemu rolnictwa ekologicznego, usługa trwa 1 rok.

W przypadku rolnika objętego systemem rolnictwa ekologicznego usługa trwa 2 lata.

Okres trwania usługi doradczej w ramach Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” wynosi 2 lata.

II.2.1. Doradzanie w zakresie systemu rolnictwa ekologicznego obejmuje:

1. Czynności służące przygotowaniu rolnika do przystąpienia do systemu rolnictwa ekologicznego i/lub
2. Doradztwo dla rolników objętych systemem rolnictwa ekologicznego, w okresie konwersji lub po okresie konwersji).

II.2.2. Doradzanie w zakresie Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, obejmuje:

1. Czynności służące przygotowaniu rolnika do podjęcia zobowiązania ekologicznego w ramach Interwencji I 8.11. – „Rolnictwo ekologiczne”.
2. Doradztwo dla rolników realizujących zobowiązanie w ramach Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne”.

W przypadku, gdy odbiorcą usługi doradczej jest rolnik gospodarujący metodami ekologicznymi (bez

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX:32018R0848&qid=1586943872629>

² <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220001370>

względem na długość okresu prowadzenia gospodarstwa metodami ekologicznymi) zakres usługi doradczej może obejmować zarówno zadania określone w pkt. II.2.1. , jak również zadania określone w pkt. II.2.2. Decyzję w tym zakresie podejmuje rolnik.

Zadania z zakresu poszczególnych części usługi opisano w części IV. Harmonogram realizacji usługi doradczej.

II.3. Podmiot doradczy

II.3.1. Doradzać z zakresu „Rolnictwa ekologicznego” może osoba:

1. wpisana na listę doradców rolniczych, w szczególności ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne albo ze specjalizacją rolnośrodowiskową, prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.
2. posiadająca wiedzę z zakresu systemu rolnictwa ekologicznego określoną, co najmniej w przepisach wymienionych w Załączniku nr 1. pkt. 1.

II.3.2. Doradzać z zakresu Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” może osoba:

1. wpisana na listę doradców rolniczych ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne albo ze specjalizacją rolnośrodowiskową, prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
2. posiadająca wiedzę z zakresu systemu rolnictwa ekologicznego określoną, co najmniej w przepisach wymienionych w Załączniku nr 1. pkt. 1.
3. posiadająca aktualną wiedzę dotyczącą poszczególnych zobowiązań ekologicznych w ramach Interwencji I 8.11. – „Rolnictwo ekologiczne”, określonych w przepisach wymienionych w Załączniku nr 1. pkt. I. 2.

II.4. Odbiorcy usługi doradczej

Usługa doradcza II.2.1. Doradzanie w zakresie systemu rolnictwa ekologicznego, przeznaczona jest dla rolników, którzy chcą przystąpić do systemu rolnictwa ekologicznego lub już uczestniczą w systemie rolnictwa ekologicznego.

Usługa obejmuje następujący zakres czynności:

1. Przygotowanie rolnika do przystąpienia do systemu rolnictwa ekologicznego i doradztwo dla rolników objętych tym systemem, w pierwszych latach prowadzenia gospodarstwa ekologicznego, wymagających wsparcia w zakresie technologii produkcji metodami ekologicznymi.

Rolnik, który zdecyduje się na przystąpienie do systemu rolnictwa ekologicznego powinien to zrobić maksymalnie w ciągu 12 miesięcy.

W przypadku przygotowania rolnika i jego nieprzystąpienia do systemu rolnictwa ekologicznego usługa trwa maksymalnie 1 rok.

2. Długość świadczenia usługi doradztwa dla rolników prowadzących gospodarstwo ekologiczne zarówno w okresie konwersji jak i po okresie konwersji, wynosi 2 lata (również w przypadku, gdy nastąpi przejście z „okresu konwersji” na „po okresie konwersji”).

W przypadku usługi doradczej II.2.2. Doradzanie w zakresie Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 odbiorcą usługi może być rolnik, który:

- podejmie zobowiązanie nie później niż w ciągu 12 miesięcy od rozpoczęcia realizacji usługi doradczej, lub

- realizuje zobowiązanie/a w ramach Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” - usługa trwa 2 lata.

W przypadku, gdy zobowiązanie w ramach Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” kończy się 14 marca w roku, w którym wygasa umowa o współpracy w ramach 2-letniej usługi doradczej to usługę uznaje się za wykonaną.

- Czynności wykonywane na rzecz gospodarstwa w ramach usługi doradzania wpisuje się w Karcie usługi doradczej (część ogólna metodyki), w każdym roku świadczenia tej usługi.

- Wpis do kart usługi doradczej obejmuje czynności wykonywane w ramach poszczególnych zadań wymienionych w Harmonogramie realizacji usługi, jeśli dotyczą gospodarstwa.

- W przypadku gdy czynności wykonywane w ramach usługi doradzania w zakresie rolnictwa ekologicznego pokrywają się z czynnościami wykonanymi w ramach innych usług doradczych, nie mogą być one przedmiotem finansowania w ramach usługi „Rolnictwo ekologiczne”

II.5. Opis procesu świadczenia usług doradczych z uwzględnieniem poszczególnych etapów/czynności i wykorzystywanych dokumentów

Realizacja usługi doradczej w zakresie „Rolnictwa ekologicznego”, wymaga minimum 3 wizyt w gospodarstwie w pierwszym roku oraz minimum jednej wizyty w gospodarstwie w drugim roku realizacji usługi.

Usługa obejmuje minimum następujący zakres zadań:

1. Doradztwo organizacyjne, w tym w zakresie dokumentacji dotyczącej systemu rolnictwa ekologicznego, określonej w przepisach, o których mowa w Załączniku nr 1. pkt. 1.
2. Doradztwo i pomoc w realizacji zobowiązania obejmującego Interwencję I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w przypadku gdy rolnik zdecyduje się na podjęcie zobowiązania w ramach ww. interwencji.

Czynności wykonywane w ramach poszczególnych zadań obejmują:

Ad 1

1. Ustalenie statusu gospodarstwa w zakresie certyfikacji zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego, o których mowa w Załączniku nr 1. pkt. 1.
2. Pomoc w bieżącym wypełnianiu dokumentów, wymaganych przez upoważnioną jednostkę certyfikującą, w szczególności wniosków o certyfikację, rejestrów, wykazów lub wniosków o odstąpienie, doradztwo w zakresie technologii produkcji metodami ekologicznymi.

Ad 2

1. Pomoc w podjęciu decyzji o przystąpieniu do realizacji Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne”,
2. Pomoc w opracowaniu i prowadzeniu dokumentacji (z wyłączeniem planu działalności ekologicznej) niezbędnej do realizacji ww. interwencji - wskazanej w harmonogramie.

III. Dokumenty wspólne dla wszystkich pakietów usług doradczych – wykaz

1. Zakres realizacji programu doradczego.
2. Karta usługi doradczej.
3. Oświadczenie o realizacji programu doradczego.
4. Raport z realizacji programu doradczego.

IV. Harmonogram realizacji usługi doradczej

I rok realizacji usługi					
L.p.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
1	Przygotowanie rolnika do podjęcia decyzji o przystąpieniu do systemu rolnictwa ekologicznego, konwersja gospodarstwa.	Wizyta w gospodarstwie i praca w biurze • przedstawienie ogólnych zasad produkcji rolnej: - produkcji roślinnej - produkcji zwierzęcej - zasad konwersji • analiza upraw prowadzonych w systemie rolnictwa konwencjonalnego pod kątem możliwości ich dalszej uprawy w systemie rolnictwa ekologicznego; wskazanie niezbędnych zmian profilu produkcji • przedstawienie wykazu środków ochrony roślin do upraw ekologicznych; • przedstawienie wykazu nawozów i środków poprawiających właściwości gleby zakwalifikowanych do stosowania w rolnictwie ekologicznym; • Zapoznanie z załącznikiem III do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/1165 w zakresie produktów i substancji dopuszczonych do stosowania jako pasza lub w produkcji pasz. • Zapoznanie z załącznikiem VII do rozporządzenia (WE) nr 889/2008 oraz z załącznikiem IV do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/1165 w zakresie produktów służących do czyszczenia i dezynfekcji. • Przedstawienie Rejestru zwierząt ekologicznych oraz Rejestru ekologicznych młodocianych osobników zwierząt akwakultury, który prowadzi Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych • omówienie zasad dofinansowania; pomoc w podjęciu decyzji o przystąpieniu do systemu certyfikacji	Notatka z dot. omówienia zasad produkcji ekologicznej wraz z zaleceniami	I półrocze	Jeśli rolnik w ciągu 12 m-cy nie zdecyduje się na przystąpienie do systemu rolnictwa ekologicznego, to usługa trwa 1 rok

2	Certyfikacja Gospodarstw	Wizyta w gospodarstwie i praca w biurze 1) Dokumentacja dotycząca certyfikacji • przedstawienie wykazu jednostek prowadzących certyfikację w zakresie rolnictwa ekologicznego; • pomoc w wypełnieniu zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego do WIHARS oraz dokumentów wymaganych przez Jednostkę Certyfikującą • pomoc w aktualizacji zgłoszenia podjęcia działalności w rolnictwie ekologicznym (jeśli dotyczy) 2) Pomoc w prowadzeniu dokumentacji • prowadzenie rejestrów dotyczących produkcji roślinnej i zwierzęcej, • wypełnienie wniosków o odstępstwa 3) Doradztwo technologiczne w zakresie: • ekologicznej produkcji roślinnej • ekologicznej produkcji zwierzęcej <i>Dokumentacja prowadzona przy użyciu dostępnych aplikacji w tym „Cyfrowy Asystent Rolnika Ekologicznego”</i>	Notatka dotycząca: - udzielonej pomocy w wypełnieniu zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego do WIHARS oraz dokumentów wymaganych przez Jednostkę Certyfikującą; - udzielonej pomocy przy wypełnieniu aktualizacji zgłoszenia podjęcia działalności w rolnictwie ekologicznym; - udzielonej pomocy przy wypełnieniu rejestrów dotyczących produkcji roślinnej i zwierzęcej wymaganych przez Jednostkę Certyfikującą; - udzielonej pomocy przy wypełnianiu wniosków o odstępstwa; - udzielonego doradztwa technologicznego w zakresie prowadzonej produkcji ekologicznej; - podjętej decyzji przez rolnika o przystąpieniu do systemu certyfikacji	I rok	
---	--------------------------	---	---	-------	--

3	Przygotowanie rolnika do podjęcia zobowiązania w ramach interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne”	Wizyta w gospodarstwie i praca w biurze • omówienie wymogów dotyczących interwencji „Rolnictwo ekologiczne” • omówienie i analiza możliwości wsparcia w ramach interwencji „Rolnictwo ekologiczne”	• Notatka dotycząca: - udzielonych informacji w zakresie interwencji „Rolnictwo ekologiczne” - podjętej decyzji przez rolnika o przystąpieniu do interwencji „Rolnictwo ekologiczne”	I półrocze	
---	---	--	--	------------	--

II rok realizacji usługi					
L.p.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
	Certyfikacja Gospodarstw	Wizyta w gospodarstwie i praca w biurze 1) Dokumentacja dotycząca certyfikacji • pomoc w wypełnieniu dokumentów dotyczących kontroli (wniosek o certyfikację wraz z dokumentami) • pomoc w aktualizacji zgłoszenia podjęcia działalności w rolnictwie ekologicznym (jeśli dotyczy) 3) Pomoc w prowadzeniu dokumentacji • prowadzenie rejestrów dotyczących produkcji roślinnej i zwierzęcej, • wypełnienie wniosków o odstępstwa 4) Doradztwo technologiczne w zakresie: • ekologicznej produkcji roślinnej • ekologicznej produkcji zwierzęcej <i>Dokumentacja prowadzona przy użyciu dostępnych aplikacji w tym „Cyfrowy Asystent Rolnika Ekologicznego”</i>	Notatka dotycząca: - udzielonej pomocy przy wypełnieniu aktualizacji zgłoszenia podjęcia działalności w rolnictwie ekologicznym; - udzielonej pomocy w wypełnieniu dokumentów dotyczących kontroli (wniosek o certyfikację wraz z dokumentami); - udzielonej pomocy przy wypełnieniu rejestrów dotyczących produkcji roślinnej i zwierzęcej wymaganych przez Jednostkę Certyfikującą; - udzielonej pomocy przy wypełnianiu wniosków o odstępstwa; - udzielonego doradztwa technologicznego w zakresie prowadzonej produkcji ekologicznej	II rok	

	Realizacja zobowiązania w ramach interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne”	Wizyta w gospodarstwie (opcjonalnie) i praca w biurze • pomoc w prowadzeniu niezbędnej dokumentacji w trakcie realizacji zobowiązania w ramach interwencji „Rolnictwo ekologiczne”.	• Notatka dot. pomocy przy prowadzeniu niezbędnej dokumentacji w trakcie realizacji zobowiązania w ramach interwencji „Rolnictwo ekologiczne”	II rok	
--	--	--	---	--------	--

V. Narzędzia pracy doradczej

1. Wykaz odmian przydatnych do uprawy w rolnictwie ekologicznym:

[EDO-Ekologiczne Doradztwo Odmianowe \(iung.pl\)](http://iung.pl)

2. Wykaz MRiRW środków ochrony roślin spełniających wymagania do stosowania w produkcji ekologicznej:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ochrona-roslin-w-rolnictwie-ekologicznym> (załącznik do pobrania)

3. Wykaz środków ochrony roślin dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym:

<https://www.ior.poznan.pl/19,wykaz-srodkow-ochrony-roslin-do-produkcji-ekologicznej>

4. Wykaz nawozów dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym:

http://www.iung.pulawy.pl/images/pdf/Wykaz_ekologia.pdf

5. Aktualne formularze do występowania o odstępstwa:

<https://www.gov.pl/web/ijhars/odstepstwa-od-warunkow-produkcji-ekologicznej>

6. Aktualne wzory wniosków „Zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego”:

<https://www.gov.pl/web/ijhars/zgloszenie-dzialalnosci2>

Załącznik nr1.

Wykaz Aktów Prawnych

1. Przepisy prawne regulujące prowadzenie gospodarstwa metodami ekologicznymi w ramach systemu rolnictwa ekologicznego:

- krajowe akty prawne: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/akty-prawne2>;
- unijne akty prawne: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/przepisy-unijne>.

2. Horyzontalne przepisy prawne regulujące realizację Interwencji I 8.11. - „Rolnictwo ekologiczne” w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

2.1. Legislacja UE:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U.UE.L.2021.435.1)³
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz.U.UE.L.2022.29.45)⁴
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027;

2.2. Legislacja krajowa:

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A32021R2115>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX:32021R2116>